

Skal den kristne kulturarv skrotes på vore kirkegårde?

Af Svend Aage Nielsen, Vedersø Klit. Forfatter, fhv. sognepræst i Toreby.

I Kirkeministeriets ”Vejledning om registrering af gravminder m. v.” står der i stk. 4.2. ”Gravminder med inskriptioner af særlig bemærkelsesværdig karakter kan anses for at være bevaringsværdige” I sit høringssvar til denne bestemmelse har Foreningen for Kirkegårdskultur skrevet, at dette ”kan” bør rettes til ”bør,” men det råd har Kirkeministeriet ikke villet følge. Det betyder, at retstilstanden for sådanne gravstene med inskriptioner er ikke eksisterende, skønt de – oftest med ord fra skriften, har været og kan have været til trøst for de døde og siden for de pårørende og andre, der besøger kirkegården. At noget ”kan” bevares er jo blot en mulighed, og er man domineret af økonomisk tænkning, kan dette ”kan” forstås som et ”skal ikke.”

Dette skal dokumenteres ved et svar, som jeg modtog fra provst Paw Kingo Andersen i Hjallesø Provsti, Fyns stift den 30. november 2015. Da jeg som inhabil spurgte til skriftstedet på mine forældres gravsten på Ubberud kirkegård, svarede han : ”Der er allerede på Ubberud kirkegård udtaget et gravminde med en bibelsk inskription. Der hensættes herefter ikke yderligere gravminder med bibelsk inskription på lapidariet på Ubberud kirkegård. Indholdsmæssigt er teksten på dine forældres gravminde ikke mere sjældent, end det er tilfældet med det allerede bevarede gravminde... i Hjallesø provsti føres af hensyn til udgifterne en restriktiv politik med bevarelse af gravminder.” - Teksten på den bevarede gravsten er fra 1. Kor. 15,58: ”... Vær faste, urokkelige, altid rige i Herrens gerning.” Mens teksten på den fjernede gravsten er Paulus’ brev til Kol. 2,14: ”Han udslettede det anklagende skyldbrev...” - Men er det foreneligt med præsteløftet, når man i så høj grad afvikler den kristne forkyndelse fra vore gravminder? Foreløbig har provstens synspunkt fået medhold af biskop Tine Lindhardt. I en mail den 11-04-2016, hvori menighedsrådet i Ubberuds ubegrundede protokollat af 29. november 2015: ”Menighedsrådet ønsker ikke at bevare gravmindet,” er blevet til biskoppens påstand: ”Menighedsrådet har begrundet afslaget med, at der allerede findes et tilsvarende gravminde på Ubberud kirkegård...” Her har biskoppen et forklaringsproblem, når menighedsrådet afgørelse er ubegrundet? Det er jo provstens argumentation hun nævner, og hun slutter sin afgørelse: ”Min afgørelse kan ikke indbringes for højere myndighed.”

Her er en anden svaghed i Kirkeministeriets ”Vejledning...”, at den ikke sikrer, at det kan indbringes for Kirkeministeriet, om dets Vejledning er blevet fulgt.

Senest har fuldmægtig Louise Wendel Niss i en mail af den 27. februar 2017 fra Kirkeministeriet taget sagsforløbet til efterretning – og oplyst, at der i Kirkeministeriet ”ikke for tiden er planlagt ændringer i *Vejledningen*...”

Derimod har biskop Elof Westergaard, der er formand for Foreningen for Kirkegårdskultur og dennes bestyrelse givet provstens princip følgende ord med på vejen i en mail til mig den 24. oktober 2016: ”Det er helt uholdbart at anlægge det synspunkt, at skriftsteder fra Bibelen er én kategori, som der kun kan værnes om med ét skriftsted pr. kirkegård. Når vejledningen i stykke 5 taler om ”et tilsvarende gravminde,” bør det naturligvis forstås sådan, at kun gravminder med identiske bibelcitater er ”tilsvarende.” Bl. a. fordi det ELLERS vil give et fuldstændigt misvisende billede af den historiske brug og udbredelse af skriftsteder på gravminder.”

Her burde og bør Kirkeministeriet se til, om dette ikke er rigtigt? Er det ikke en hastesag, når det kan dokumenteres, at i blot et sogn, Vedersø sogn var mere end ti gravminder med bibelske budskaber blevet bortskaffet, hvis ikke menigheden havde protesteret og valgt et nyt menighedsråd? I et helt langt liv har det været oplivende med de mange skriftord, der har været at finde på vore kirkegårde. Det er dem, dette indlæg handler om.